

22.6.2006

Dnro 2414/4/04

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Aila Linnakangas

REKISTERITIE TOJEN KORJAAMISVAATIMUKSEN KÄSITTELYAIKA

1

KANTELU

Kantelija arvosteli kirjeissään 9.9.2004 ja 1.10.2004 Tampereen kaupungin - - - sosiaaliaseman eri viranhaltijoiden menettelyä hänen ja hänen tyttärensä toimeentulotukea ja lastensuojelua koskevassa asiassa. - - - Vielä hän arvosteli lakimiehen menettelyä mm. asiakirjojen antamisessa.

- - -

4.6

Rekisteritietojen korjaamisvaatimuksen käsittelyaika

Perusoikeutena turvattuun hyvään hallintoon kuuluu osana jokaisen oikeus saada asiansa käsitellyksi ilman aiheetonta viivytystä. Käsittelyn viivytyksettömyydestä on erikseen säädetty hallintolain 23 §:ssä.

Henkilötietolain 29 §:n mukaan rekisterinpitäjän on ilman aiheetonta viivytystä oma-aloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta oikaistava, poistettava tai täydennettävä rekisterissä oleva, käsittelyn tarkoituksen kannalta virheellinen, tarpeeton, puutteellinen tai vanhentunut henkilötieto. Tämä koskee myös sosiaalihuollon henkilötietorekisteriin tallennettuja tietoja.

Jollei rekisterinpitäjä hyväksy rekisteröidyn vaatimusta tiedon korjaamisesta, hänen on annettava asiasta kirjallinen todistus. Todistuksessa on mainittava myös ne syyt, joiden vuoksi vaatimusta ei ole hyväksytty. Rekisteröity voi saattaa asian tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi. Tietosuojavaltuutettu voi antaa rekisterinpitäjälle määräyksen rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamisesta tai tiedon korjaamisesta.

Lakimiehen selvityksen mukaan sosiaali- ja terveystoimen delegointisäännön mukaan lakimiehen toimivaltaan kuuluu ratkaista henkilötietolain mukaisen epäämistodistuksen antaminen. Lakimiehen selvityksen mukaan kantelija esitti korjaamispyynnön 14.3.2004. Lakimies sai pyytämänsä sosiaalityöntekijän selvityksen 7.6.2004. Kantelijan korjaamisvaatimukseen suostuttiin osittain, muttei kokonaan. Lakimies antoi henkilötietolain 29 §:n mukaisen todistuksen tiedon korjaamista koskevan vaatimuksen epäamisestä 24.8.2004. Tämän asian käsittely kesti siis kaikkiaan yli viisi kuukautta.

Henkilötietolain mukaan rekisterinpitäjän on siis käsiteltävä henkilötietojen korjaaminen ilman aiheetonta viivytystä. Laissa ei ole tarkempaa aikarajaa rekisteritietojen korjaamisasian käsittelylle. Asian käsitteleminen ilman aiheetonta viivytystä merkitsee nähdäkseni, että käsittelyaika ei saa olla pidempi kuin riittävän huolellinen ja asianmukainen käsittely kohtuudella asian erityispiirteet huomioon ottaen edellyttää. Asian käsittelyn keston asianmukaisuutta arvioitaessa on näkemykseni mukaan otettava huomioon muun muassa asian laatu, laajuus ja sen vaatimat toimenpiteet.

Tarkastusoikeuden toteuttamisen osalta henkilötietolaissa säädetään, että pyydyt tiedot on annettava kolmen kuukauden kuluessa uhalla, että rekisterinpitäjän katsotaan kieltäytyneen tietojen antamisesta. Korkeintaan kolmen kuukauden käsittelyaikaa voidaan mielestäni pitää lähtökohtana myös arvioitaessa rekisteritietojen korjaamisen tai kieltäytymistodistuksen antamisen viivytyksettömyyttä, vaikka tästä ei olekaan säädetty. Asian laadusta riippuen viivytyksetön käsittely voi kuitenkin edellyttää joutuisampaakin käsittelyä. Toisaalta käsittelyaika voi olla pidempikin ilman, että voidaan todeta käsittelyn viivästyneen aiheetta.

Olen samaa mieltä kuin lakimies siinä, että kantelijan vaatimus lastensuojelun muistiinpanojen korjaamisesta edellytti laajaa perehtymistä asiakirjoihin, asian harkintaa ja myös sosiaalityöntekijän selvityksen hankkimista. Korjauspyynnön käsitteleminen ja kieltäytymistodistuksen antaminen kesti kuitenkin vielä kaksi kuukautta sosiaalityöntekijän selvityksen saamisen jälkeen. Asiassa ei ole esitetty hyväksyttävää syytä asian käsittelyn viivästykselle. Pidän yli viiden kuukauden kokonaiskäsittelyaikaa kieltäytymistodistuksen antamisessa tässä tapauksessa liian pitkänä. Katson, että korjausvaatimuksen käsittelyssä ei menetely henkilötietolaissa säädettyllä tavalla viivytyksettä.

Lakimiehen selvityksen mukaan hän käsitteli kantelijan korjaamisvaatimuksen työaikaresurssiensa puitteissa mahdollisimman hyvin ja huolellisesti ja hän kiisti vitkutelleensa asiassa. Minulla ei olekaan aiheita epäillä lakimiehen viivytelleen asiassa tahallisesti. Voimavaroihin ja työmäärään liittyvillä syillä ei voida kuitenkaan perustella poikkeamista siitä, mitä perusoikeutena turvattu hyvä hallinto asian käsittelyltä edellyttää, vaikkakin nämä syyt vaikuttavat yksittäisen virkamiehen menettelyn moitittavuuden arviointiin.

Saatan käsitykseni rekisteritietojen korjaamisvaatimuksen liian pitkästä käsittelyajasta lakimiehen tietoon ja kiinnitän hänen huomiotaan vastaisen varalle rekisteritietojen korjaamisvaatimusten viivytyksettömään käsittelyyn. Saatan tämän käsitykseni myös Tampereen kaupungin sosiaali- ja terveystoimen tietoon mahdollisia toimenpiteitä varten rekisterinpitäjälle henkilötietolaissa säädettyjen tehtävien joutuisan käsittelyn turvaamiseksi.

Mitä tulee kantelijan korjaamisvaatimusten hylkäämiseen, totean, että hänellä on ollut mahdollisuus saattaa asia tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi, kuten häntä kieltäytymistodistuksessa ohjattiinkin. Tietosuojavaltuutetun toimistosta saadun tiedon mukaan hän ei kuitenkaan ole saattanut asiaa sinne käsiteltäväksi.

Saatan edellä (kohdassa 4.6) esittämäni käsityksen rekisteritiedon korjaamisvaatimuksen käsittelyn viivästymisestä lakimiehen sekä Tampereen sosiaali- ja terveystoimen tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen päätöksestäni sosiaali- ja terveystoimelle.

- - -